כל שאינו על מזבח החיצון כשלמים אין בו משום פיגול אלא הא והא רבנן ולא קשיא כאן בחטאות החיצונות כאן בחטאות הפנימיות חטאות החיצונות פשיטא (א) לא כתיב בהו וטבל אצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל וכתיב ולקח ואי אתי קוף רמי להו אידיה בעי למישקל זימנא אחריתי (ב) כמאן דכתיב וטבל דמי [קמ"ל] להכי לא כתיב וטבל דמשמע הכי ומשמע הכי: רבי שמעון מכשיר בהילוך: א"ר שמעון בן לקיש מודה רבי שמעון בהולכת חטאות הפנימיות שמחשבה פוסלת בהו הואיל ועבודה שאין יכול לבטלה והאמר רבי שמעון כל שאינו על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול א"ר (ג) יוסי ברבי חנינא מודה היה לפסול מקל וחומר ומה שלא לשמן שהוכשרו בשלמים פסול בחטאת חוץ לזמנו שפוסל בשלמים אינו דין שיפסול בחטאות (ד) ואשכחן חוץ לזמנו חוץ למקומו מנלן אי מחוץ לזמנו מה לחוץ לזמנו שכן כרת אי משלא (ה) לשמה שכן נוהג בבמה (חיוב) שלא לשמן במאי נוהג בפסח וחטאת פסח וחטאת בבמה לא קרבו * ואיבעית אימא הקישא הוא שלישי זה חוץ לזמנו פיגול [זה] חוץ למקומו אמר רבא אם תימצי לומר ר' שמעון סבר לה כבריה דאמר בין האולם ולמזבח צפון אין מחשבה מועלת בהולכת חטאות הפנימיות אלא מפתח אולם ולפנים ואם תמצי לומר סבר לה כרבי יהודה דאמר תוך עזרה מקדש אין מחשבה מועלת בהולכת סילוק בזיכין אלא מפתח היכל ולחוץ ואם תמצי לומר סבר קדושת היכל ואולם חדא היא אין מחשבה מועלת אלא מפתח אולם ולחוץ ואם תמצי לומר תוך הפתח כלפנים אין מחשבה מועלת אפילו פסיעה אחת אלא בכדי הושטת ידו ואם תמצי לומר סבר הולכה שלא ברגל לא שמה הולכה אין מחשבה מועלת כלל: א"ל אביי לאמוריה דרב חסדא בעי מיניה מרב חסדא הולכה בזר מהו א"ל כשרה ומקרא מסייעני ²וישחטו את הפסח ויזרקו הכהנים את הדם מידם והלוים מפשיטים מתיב רב ששת זר ואונן

כל קרבן שאינו על מזבח החיצון כשלמים. שלמדנו מהם פיגול לכל הזבחים אין בו משום פיגול לקמן בפרק בית שמאי (דף מג.): **בחטאות החיצונות.** איכא מפגלת דלא כתיב בהו וטבל אלא ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו והיא לקיחה קבלה היא ומינה ילפינן קבלה לקמן באיזהו מקומן (דף מח.): **אילטריכא מהו דתימא הואיל וכתיב ולקח.** דמשמע הוא בעצמו יקח: **ואי אתי קוף ורמי להו אידיה.** על אצבעו בעי מיהדר ומשקל אלמא ולקח נמי אאצבעו קאי שיטבול אצבעו אימא כמאן דכתיב וטבל דמי: **להכי לא כתיב טבילה.** בהדיא אלא כתב קבלה ומדסמכיה אאצבעו ונתן הוא דיליף לטבול אצבעו שצריך ליקח בעצמו ולטבול דמשמע הכי דלא תהא טבילת אצבע עבודה חשובה בהן לפגל מדלא אחשבה קרא להצריכה בפירוש ומשמע הכי שצריכה היא לטבול כחטאות (ו) הפנימיות ולא דליסקל קוף ולירמייה לדם על האצבע דבעינן לקיחת אצבע מעליותא דולקח נמי אאצבע קאי: **שאי אפשר לבטלה.** * דלאו אורח ארעא לשחוט בהיכל ועל כרחו הוא שוחטו בעזרה ומוליכה בהיכל לקרנות מזבח פנימי ולהזאת פרוכת: **כל שאינו.** כל קרבן שאין מתן דמו על מזבח החיצון לאפוקי חטאות הפנימיות וקס"ד דה"ה לפסול דשלא לשמו: **מודה הוא לפסול.** נהי דאין כהן פיגול להתחייב כרת על אכילתו אבל מודה הוא דמחשבה חוץ לזמנו פוסלתו מק"ו. והאי נמי הוה מצי לתרוצי ליה אנן במחשבה שלא לשמו קיימינא דפסלה בהו אלא דבעי רבי יוסי בר' חנינא לאשמועינן דמחשבת חוץ לזמנו פסלה בהו לר"ש: **חוץ לזמנו הפוסל בשלמים כו'.** ומיהו כרת לא נפקא לן בו מינה דהא ק"ו מכח שלא לשמו אתי ודיו להבא מן הדין להיות כנדון: **חוץ למקומו מנא לן.** דהא חוץ למקומו נמי בשלמים כתיב ומינייהו גמרינן לכל הזבחים ולר' שמעון דלא גמר מינייהו אלא חיצונות כמותן מנ"ל דפסלה בפנימיות: **אי מחוץ לזמנו.** במה מצינו: **אי משלא לשמו.** ובק"ו כדלעיל: **שכן נוהג בבמה.** [בקרבן במת יחיד בשעת היתר הבמות שהרי שנוי קדש הוא תאמר בחוץ למקומו דלא שאין מקומה בבמה] וכל הבקעה מקומו עד סוף העולם: **ומשני שלא לשמו במאי נוהג.** באיזה קרבן אתה מוצא פסולו בפסח וחטאת והני בבמה לא קרבי דתנן לקמן (דף קיז.) כל הנידר ונידב קרב בבמה ושאינו נידר ונידב אינו קרב בבמה: **ואיבעית אימא.** חוץ למקומו מחוץ לזמנו אתי ולא פרכינן שכן כרת דהיקשא הוא דאיתקש חוץ למקומו לחוץ לזמנו בפ' שני (לקמן דף כח.) בקרא אחרינא דאמרינן אם האכל יאכל ביום השלישי זה מחשבת חוץ לזמנו לא יחשב לו פיגול יהיה קרא יתירא הוא לאתויי חוץ למקומו וכיון דאיתקוש גמרינן מהדדי ולאין משיבין על ההיקש: **אמר רבא את"ל ר' שמעון סבר לה כבריה דאמר.** לקמן בפ' שני (דף כ.): **בין האולם למזבח לצפון.** חלק לפוני שבעזרה שבין האולם ולמזבח אע"ג דלא קרינן ביה על ירך המזבח צפונה דהא במערבו של מזבח הוא הוי צפון לענין שחיטת קדשי קדשים: **אין מחשבה מועלת בחטאות הפנימיות.** אפילו לפסול: **אלא מפתח האולם ולפנים.** שאם חישב בהולכת הדם ממקום שחיטתו עד האולם איכא מחשבה שהרי אפשר לבטל הולכה זו לשחוט אצל פתח האולם אבל אי סבר כרבי יוסי דפליג אדרבי אלעזר בר' שמעון ואומר אין צפון אלא כנגד המזבח מקיר המזבח לפוני עד כותל העזרה לפונית הויא לה עבודה שאין יכול לבטלה דהא חטאת טעונה צפון לשחיטתה דכתיב במקום אשר תשחט העולה וגו' (ויקרא ו) וצפון בעולה כתיב (שם א): **ואת"ל.** ר' שמעון סבר לה כר' יהודה דאמר לקמן בפ' קדשי קדשים (נט.) תוך עזרה מקדש כל רצפת העזרה בין האולם ולמזבח מקודשת להקטיר חלבים כמזבח עצמו דכתיב (מ"א ח) ביום ההוא קדש המלך את תוך החצר ותניא לקמן (נט.) דברים ככתבן דברי ר' יהודה: **אין מחשבה מועלת.** לר' שמעון בהולכת בזיכי לחם הפנים שהן מתירין את הלחם כדם המתיר את הבשר וכקומץ המתיר את השיריים והלחם מתפגל במחשבת עבודת הבזיכים הואיל והן מתירין רבי שמעון אי כרבי יהודה סבר לה אין מחשבת הולכה מועלת בה לפסול אלא מפתח היכל ולחוץ משהגיע לפתח היכל עד שמגיע ליציאת אולם לרצפת העזרה שלפניו דבכל ההיכל לא מהניא מחשבה שהרי כל ההיכל כשר להושיב שם שלחן לסדר עליו עד הפתח ואולם כי עזרה סבירא לן ומן האולם ולחוץ נמי לא מהניא מחשבה בהולכה שהרי אפשר להקטירו על רצפת העזרה מיד אם ירצה נמצאת הולכתו עד המזבח שלא לצורך: ה"ג **ואת"ל סבר רבי שמעון קדושת אולם והיכל חדא היא אין מחשבה מועלת אלא מפתח אולם ולחוץ.** כלומר ה' אמות של עובי כותל פתחו של אולם דבכל חללו של אולם לא מהניא דכלפנים דמי וחוץ לפתח לא מהניא דאפשר להקטיר שם: **ואת"ל סבר לה תוך פתח האולם כלפנים אין מחשבה מועלת אפילו פסיעה שלימה אלא בכדי הושטת ידו.** עומד בפתח האולם ומושיט ידו לרצפה היינו הולכה ומהניא בה מחשבה: הכי גרסינן **ואם תמצי לומר הולכה שלא ברגל לא שמה הולכה אין מחשבה מועלת כלל.** דהא הושטת ידו הולכה שלא ברגל היא: **ויזרקו הכהנים את הדם מידם.** [מידם] של שוחטין משמע ושוחטין זרים נינהו ואשמועינן קרא שהזרים לוקחין אותו מיד המקבל ומוליכין אותו לזרוק: שיכור

מודה היה לפסול מקל וחומר. מכאן מתרצים ההיא דפ' הנזקין (גיטין דף נד: ושם) דקאמר ר' יוסי כהן גדול ביום הכפורים יוכיח דכי אמר פיגול מהימן ור' יוסי סבירא ליה כר"ש בפ' הקומץ זוטא (מנחות דף יד.) דאין פיגול אלא בדבר הנעשה על מזבח החיצון ולמאי דאמר הכא דמודה הוא לפסול ניחא דפיגול לאו דוקא ועוד יש לפרש היינו שלא לשמה ולא נהירא (ז): **ומה שלא לשמן כו'.** תימה מה לשלא לשמן שכן נוהג בד' עבודות תאמר בחוץ לזמנו שאינו נוהג אלא בזריקה וכי האי גוונא פריך לעיל (דף ד.) (מה לחוץ לזמנו שכן כרת) ויש לומר דאי הוה פריך הכי הוה עביד ק"ו משנוי בעלים דהוי כפיגול בזריקה ומיהו קשה מה לשנוי בעלים שכן פוסל בזביחה בפסח * או בזריקה לחודיה וי"ל דשלא לשמן יוכיח וילפינן במה הצד משנוי קדש ושנוי בעלים: **הג"ה תוך עזרה** מקדש. טעמא דרבי יהודה לקמן בפרק קדשי קדשים (דף נט.) וצריך לדקדק לר' יהודה כיון דעזרה מקדש * היכי משכחת לה בפסולין דאם ירדו לא יעלו וי"ל דמשכחת לה [כגון] דירדו בלשכה או באולם או על גגי דף ועדיף מאויל דאמר פ"ב (לקמן כו.) תלה ושחט פסול א"נ שחט על הרצפה ואח"כ נתן על הדף דהשתא ירדו (ח) וצ"ע דלקמן (דף קכ.) מבעיא להו ירדו מהו שיעלו [וי"ל דשחט על הרצפה ואח"כ נתן על הדף] ועוד יש לומר דמודה רבי יהודה כדמים לקמן (נט.) דבעי מזבח והדם לא עלה ברצפה ותו דלשון אם עלו דנקט היינו לדינא דקודם דאתא (ט) דוד וקידש רצפה וקודם בנין שלמה. הג"ה:

מסורת הש"ס

א) [לקמן מג. מו: שבועות ג.], ב) [לקמן כח.], ג) [שם ביומא לו.], ד) [לקמן נח: נט. עירובין ב. יומא מד:], ה) לקמן ע"ב. מנחות יג:, ו) יומא מט., ז) ירושלמי יומא פ"ה ה"א, ח) ויקרא ד. ט) עי' לקמן כד: תוד"ה בדבר, מ"ט דלא נהירא. צ"ק., י) ע' רש"ק ות"י, וע"ע בשה"ק, כ) עי' לקמן כא תוד"ה תן בפה"ד:

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' פשיטא הא לא כתיב: (ב) שם דימא אחריתי איצא כמאן: (ג) שם אמר רבי יוסף בר' חנינא מודה הוא לפסול וכו' שלא לשמו: (ד) שם אשכחן כצ"ל ותיבת ו' נמחק: (ה) שם אי משלא לשמו וכו' לשמו במאי: (ו) רש"י ד"ה להכי לא וכו' כחטאות הפנימיות ולא דלישקול:

◆

גליון הש"ס

[גמרא ואבע"א הקישא הוא. עי' לקמן דף כ ע"ב: רש"י ד"ה שא"א לבטלה דלאו אורח ארעא. [illegible]

◆

מוסף רש"י

שלישי. אם האכל יאכל מבשר זבח השלמים ביום השלישי, ומוקי ליה תנא לקמן במחשב בשעת עבודה לאכול מבחו ביום השלישי הכתוב מדבר: [illegible]

◆

שינויי נוסחאות

א] נ"א אין חייבין עליו משום [illegible]

עין משפט נר מצוה

עז א מיי' פ"ט מהל' ביאת מקדש הלכה א ג והלכה כו ופי"א מהלכות פסה"מ הלכה ט סמג לאוין שט:

עז ב מיי' פ"ט מהל' ביאת מקדש הלכה טו ופ"ב הלכה ו סמג לאוין שג:

◆

תורה אור השלם

1. וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ד, לד

2. וַיִּשְׁחֲטוּ הַפָּסַח וַיִּזְרְקוּ הַכֹּהֲנִים מִיָּדָם וְהַלְוִיִּם מַפְשִׁיטִים: דה"ב לה, יא

◆

ליקוטים

קדושת היכל ואולם חדא היא. לא לענין קדושה הוא אומר כן, שהרי משנה שלימה במסכת כלים (פ"א מ"ו) עשר קדושות בירושלים זו למעלה מזו ונכללו ביניהם בין האולם והמזבח מקודש הימנו שאין בעלי מום ופרועי ראש נכנסים לשם היכל מקודש ממנו שאין שתויי יין נכנסים לשם. אלא לומר שכל עבודות הכשרות בהיכל כשרות באולם. (מאירי עירובין ב.). **קדושת היכל ואולם חדא היא.** ונפקא מינה לענין בזיכין, דאם חשב בהלוך הבזיכין אי היכל ואולם חדא קדושה היא אין המחשבה מועלת אלא מפתח אולם ולחוץ שהרי יכול להניח השלחן אצל פתח האולם ואמרינן בפרק קמא דזבחים בהולכה דאפשר לבטלה אין המחשבה פוסלת. ועוד נפקא מינה להא דאמרינן בהקומץ רבה הנכנס להיכל שלא בשעת עבודה סופג את הארבעים, ולענין פורשין בין האולם ולמזבח כדאיתא בפ' טרף בקלפי. (תוס' הרא"ש עירובין ב.)

◆

שיטה מקובצת

להכי לא כתיב וטבל כו'. [illegible]

[illegible]